

INJURES FOR WHICH FIRST AID IS NEEDED IN THE SCHOOL: CAN THE TEACHERS MAKE THE FIRST AID?

Lidija Kamcheva-Panova

Faculty of Philology, UGD, Shtip, PMS “Goce Delchev” - Shtip, Republic of Macedonia,
lidija.kamceva@ugd.edu.mk

Gordana Kamcheva Mihailova

Faculty of Medical Sciences, University Goce Delchev, Shtip, PHI “Clinical hospital” - Shtip,
Republic of Macedonia, gordana.kamceva@ugd.edu.mk

Abstract: First aid is the initial aid that is given to the sick and injured person at the site of the accident. It is a set of measures and procedures with which life is saved and prevents further deterioration of the health condition of the sick or injured person. Most often the first aid is given by persons who will found themselves at the place of the accident, and are not the healthcare workers. The timely given and proper first aid has a task: the life of the injured person to be preserved by removing the cause that can lead to death; to prevent possible complications; pain and fear to be reduced; to improve the general state of the injured; to transport the injured person to the adequate position with an appropriate motor vehicle to the first medical institution. The school is a place where a lot of activities are performed, among which teaching, time for a break, games and socialization, becoming convenient place for accidents that happen. The injuries at pre-school and school age are mostly due as a consequence of different falls during free games, excursions, outings, fights, physical and health education classes, when life threatening conditions appear, loss of consciousness, cessation of breathing and heartbeat, bleeding, shock, congestion, bone fractures, crushing, twisting, nagging, thermal injuries, injuries of parts of the body with a special treatment, different kinds of poisoning, bites by insects, appearance of allergies from various allergens e.t.c. Our goal was to determine the need for compulsory education of the teaching staff by organizing first aid courses.

Methods and materials: the questionnaire survey was composed of questions in order to see which are the most common injuries, illnesses and acute conditions that teachers meet during classes, the pause for the big break, and especially the physical and health education classes. Also, through the questionnaire we wanted to get data how many teacher can give first aid and if they need additional classes and training. It was conducted to the heads of lower and upper classes in the school „Goce Delchev” in Shtip and the satellite school in Tri Cheshmi.

Results and discussions: 21 teachers from the lower grade classes and 17 teachers from the upper grade classes were surveyed. According to the results that we obtained the teachers mostly encounter fractures of the limbs, nose bleed, head injury, stretched muscle injury (twisting) of the spinal wrist and palm fingers injury, as well as headache, epilepsy, diabetes. Of the total surveyed 38 head teachers of lower and upper classes, 27 said that they do not properly know to give first aid, and 11 said that they knew to give first aid. From all of them, 37 teachers said that they wanted to be trained for giving first aid, and only one didn't want to be trained.

Conclusion: The results of the questionnaire survey confirmed our thesis that there is a need of educating teachers for giving first aid. The constant focus of the teachers on the good health of their students is possible only if they are educated for recognizing the basic symptoms of certain diseases and giving first aid in various acute conditions and injuries.

Keywords: teachers, first aid, injuries

ПОВРЕДИ ЗА КОИ Е ПОТРЕБНА ПРВА ПОМОШ ВО УЧИЛИШТАТА: ДАЛИ НАСТАВНИЦИТЕ МОЖАТ ДА ДАДАТ ПРВА ПОМОШ?

Лидија Камчева - Панова

Филолошки факултет, УГД – Штип, ООУ „Гоце Делчев”, - Штип, Република Македонија,
lidija.kamceva@ugd.edu.mk

Гордана Камчева Михаилова

Факултет за медицински науки - УГД - Штип, ЈЗУ “Клиничка болница” - Штип,
gordana.kamceva@ugd.edu.mk

Апстракт: Прва помош претставува првична помош која му се пружа на болното и повреденото лице на местот на несреќата. Тоа е збир на мерки и постапки со кои се спасува животот и се спречува понатамошното влошување на здравствената состојба на болното или повредено лице. Најчесто првата помош ја даваат лица кои ќе се затекнат на местото на несреќата, а не се здравствени работници.

Дадената навремена и исправна прва помош има за задача: да се зачува животот на повреденото лице преку отстранување на причината која може да доведе до смрт; да се спречат можните компликации; да се намали болката и стравот; да се подобри општата состојба на повредениот; да се транспортира повредениот во адекватна положба со соодветно моторно возило до првата медицинска установа. Училиштето е средина, во која се вршат разни активности, меѓу нив, настава, време на пауза, игра и социјализација, станувајќи погодна место за несреќи што се случуваат. Повредите во предшколската и школската возраст најчесто се како последица на различни падови во текот на слободни игри, екскурзии, излети, тепачки, часовите по физичко и здравствено образование, при што се појавуваат живото-загрозувачки состојби, губење на свест, престанок на дишење и работа на срце, крварење, шок, загушување, скршеници на коски, шинување, исчашување, пригмечување, термички повреди, повреди на делови на телото со посебен третман, разни видови на труења, каснувања од страна на инсекти, појава на алергии од разни алергени итн. Нашата цел беше да се утврди потребата од задолжително едуцирање на наставниот кадар преку организирање на курсеви по прва помош.

Материјал и методи: Анкетниот прашалник беше составен од прашања со цел да се види кои се најчестите повреди, болести и акутни состојби со кои се среќаваат наставниците за време на наставата, паузата за голем одмор и особено часовите по физичко и здравствено образование. Исто така, преку прашалникот сакавме да добиеме податоци за тоа колку од наставниците знаат да укажуваат прва помош и дали им е потребна дополнителна настава и обука. Тој беше спроведен на одделенските и предметните раководители во училиштето „Гоце Делчев“, во Штип.

Резултати и дискусија: Беа анкетирани 21 наставник од одделенска настава и 17 наставници од предметна настава. Според резултатите кои ги добивме наставниците најчесто се среќаваат со скршеници на екстремитетите, крварење од нос, повреда на глава, истегнат мускул повреда (исчашување) на скочен зглоб и повреда на прсти на дланката, како и главоболка, епилепсија, шеќерна болест. Од вкупно анкетирани 38 класни/одделенски раководители, 27 се изјасниле дека не знаат правилно да укажуваат прва помош, а 11 се изјасниле дека знаат да укажуваат прва помош. Од нив, 37 наставници се изјасниле дека сакаат да бидат обучени за укажување прва помош, а само еден дека не сака.

Заклучок: Резултатите од анкетираниот прашалник ја потврдија нашата теза дека има потреба од едукација на наставниците за пружање прва помош. Постојаната фокусираност на наставниците врз добрата здравствена состојба на нивните ученици е можна само ако истите се едуцирани за препознавање на основните симптоми на одредени болести и укажување на прва помош при разни акутни состојби и повреди.

Клучни зборови: наставници, прва помош, повреди

1. ВОВЕД

Прва помош претставува првична помош која му се пружа на болното и повреденото лице на местот на несреќата. Тоа е збир на мерки и постапки со кои се спасува животот и се спречува понатамошното влошување на здравствената состојба на болното или повредено лице. (1) Најчесто првата помош ја даваат лица кои ќе се затекнат на местот на несреќата, а не се здравствени работници. Дадената навремена и исправна прва помош има за задача: да се зачува животот на повреденото лице преку отстранување на причината која може да доведе до смрт; да се спречат можните компликации; да се намали болката и стравот; да се подобри општата состојба на повредениот; да се транспортира повредениот во адекватна положба со соодветно моторно возило до првата медицинска установа. (2)

Училиштето е средина, во која се вршат разни активности, меѓу нив, настава, време на пауза, игра и социјализација, станувајќи погодна место за несреќи што се случуваат. (3) Повредите во предшколската и школската возраст најчесто се како последица на различни падови во текот на слободни игри, екскурзии, излети, тепачки, часовите по физичко и здравствено образование, при што се појавуваат живото-загрозувачки состојби, губење на свест, престанок на дишење и работа на срце, крварење, шок, загушување, скршеници на коски, шинување, исчашување, пригмечување, термички повреди, повреди на делови на телото со посебен третман, разни видови на труења, каснувања од страна на инсекти, појава на алергии од разни алергени итн. (4,5)

Секоја индивидуа треба да знае да укаже основна заштита до пристигнување на службата за итна медицинска помош, особено преку обезбедување на обука по прва помош во училиштата каде повредите можат да бидат почести. (6,7) Учениците можат да постигнат способности за укажување на прва помош уште од рана возраст, но и наставниците мораат да бидат обучени за прва помош на соодветно нивно ниво од страна на медицински персонал. (8-11)

Поради оваа причина, секое училиште, мора да има лица кои ќе бидат обучени за укажување на прва помош. (12-14) Мнозинството наставници во јавните училишта се дефицитарни во обуката и знаењето за укажување на прва помош при итни случаи. (15) Голем број на несреќи кои се вообичаени кај

училишните деца, во претходни студии е докажано дека знаењето, ставот и практиката на прва помош кај наставниците се на многу ниско ниво. (16-18)

Обука за прва помош е препорачано да се вклучи во наставните програми, според голем број на студии. (19-22) Затоа наша цел беше да се утврди потребата од задолжително едуцирање на наставниот кадар преку организирање на курсеви, семинари, постери како и имплементација на првата помош во наставните програми, со цел да се намалат повредите за време на наставата во училиштата.

2. МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ

Во утврдување на потребата од едуцирање и организирање на курсеви, семинари, плакати, по прва помош на наставници направивме анкета помеѓу наставниците, како одделенски така и предметни раководители, во училиштето „Гоце Делчев“, во Штип.

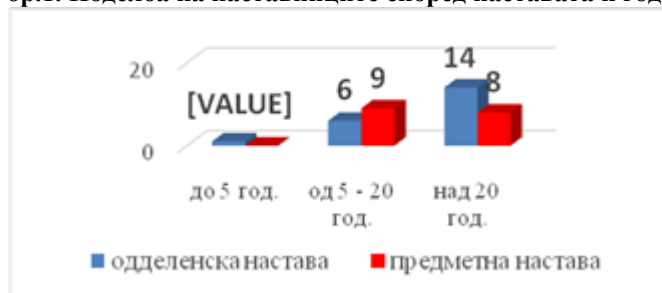
Анкетен прашалник

Анкетниот прашалник беше составен од прашања со цел да се види кои се најчестите повреди, болести и акутни состојби со кои се среќаваат наставниците за време на наставата, паузата за голем одмор и особено часовите по физичко и здравствено образование (ФЗО). Исто така, преку прашалникот сакавме да добиеме податоци за тоа колку од наставниците знаат да укажуваат прва помош и дали им е потребна дополнителна настава и обука.

3. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Беа анкетирани 21 наставник од одделенска настава и 17 наставници од предметна настава. Од наставниците од одделенска настава, според нивниот стаж беа поделени во три групи: еден наставник беше до 5 години стаж, 6 наставници од 5 до 20 години стаж и 14 наставници над 20 години стаж. Од наставниците од предметна настава, според нивниот стаж беа поделени во две групи: 9 наставници од 5 до 20 години стаж и 8 наставници беа со над 20 години стаж. (Графикон бр.1)

Графикон бр.1. Поделба на наставниците според наставата и години на стаж

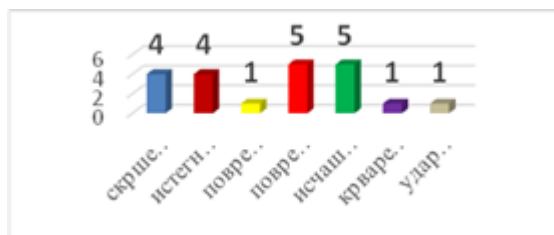

Според резултатите кои ги добивме од страна на анкетираниите одделенски наставници најчесто среќавани болести или состојби беа (Графикон бр.2): крварење од нос, главоболка, епилепсија, повраќање, бронхит и шеќерна болест. Најчести повреди за време на физичко и здравствено образование (ФЗО) беа (Графикон бр.3): повреди на прсти на дланка, повреда (исчашување) на скочниот зглоб, истегнат мускул, скршеници на екстремитети, крварење од нос, повреда на глава и долен екстремитет (стопало). Исто така беа испитани и најчестите повреди за време на големиот училишен одмор кој е со времетраење од 25 минути (Графикон бр.4): удар на глава со предмет, повреда на колена, удар глава со глава, крварење од нос, удар во стомак и гради кој е придружен со издишување.

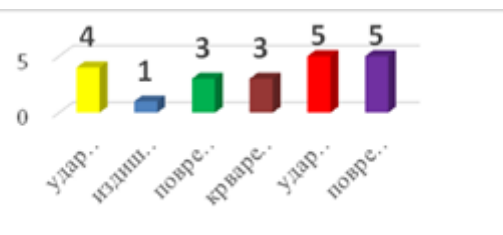
Графикон бр.2. Најчести болести и состојби кај учениците во одделенска настава

Графикон бр.3. Најчести повреди на часовите по ФЗО – кај учениците во одделенска настава

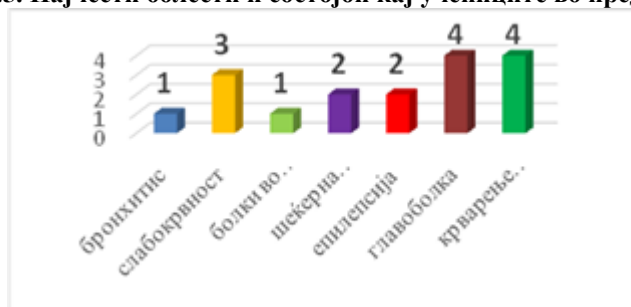

Графикон бр.4. Најчести повреди кај учениците во одделенска настава за време на големиот одмор

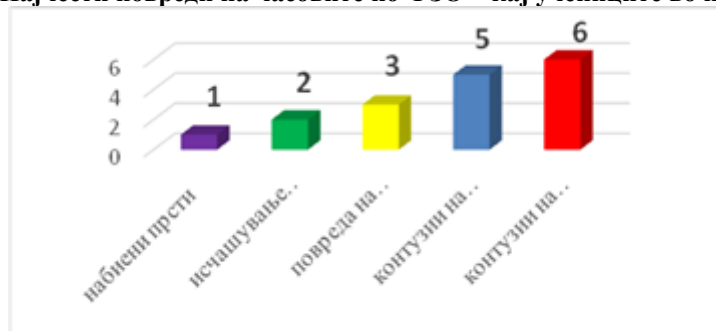

Според резултатите кои ги добивме од страна на анкетираниите предметни наставници најчесто среќавани болести или состојби беа (Графикон бр.5): крварење од нос, главоболка, слабокрвност, епилепсија, шеќерна болест, бронхит и стомачни болки. Најчести повреди за време на физичко и здравствено образование беа (Графикон бр.6): контузии на горни и долни екстремитети, повреда на колена, повреди на скочен зглоб (исчашување), набиени прсти на дланки и стопала. Беа испитани и најчестите повреди за време на големиот училишен одмор кој е со времетраење од 25 минути (Графикон бр.7): повреди на глава, модринки и/или огреботини, крварење од нос, повреда на колена, набиеници по цело тело.

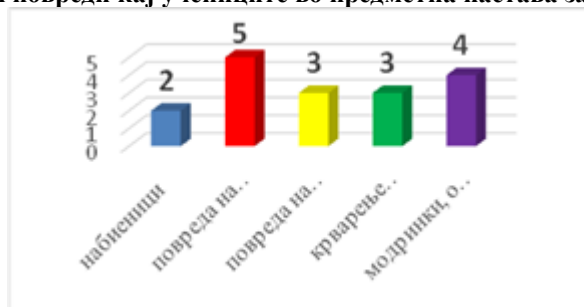
Графикон бр.5. Најчести болести и состојби кај учениците во предметна настава

Графикон бр.6. Најчести повреди на часовите по ФЗО – кај учениците во предметна настава

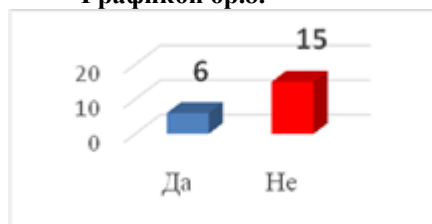

Графикон бр.7. Најчести повреди кај учениците во предметна настава за време на големиот одмор

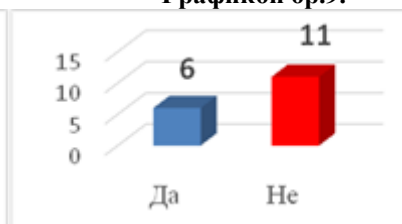

Од вкупно анкетирани 38 класни/одделенски раководители, 26 се изјасниле дека не знаат правилно да укажуваат прва помош и укажувањето на првата помош најчесто се сведува на импровизација (графикон 8 и 9), а 12 се изјасниле дека знаат да укажуваат прва помош.

Графикон бр.8.

Графикон бр.9.

Во однос на размислувањето дали секој наставник треба да биде обучен да укажува прва помош ги добивме следните размислувања (Графикон бр.10 и 11): од вкупно анкетирани 38 класни/одделенски раководители, 28 анкетирани (15 наставници од одделенска настава и 13 наставници од предметна настава) се изјасниле дека сакаат да бидат обучени за укажување прва помош, 10 анкетирани (6 од одделенска и 4 од предметна настава) дека не сакаат и не им е потребна обука за укажување на прва помош кај учениците.

Графикон бр.10. Потребата од обука на одделенските раководители за укажување на прва помош

Графикон бр.11. Потребата од обука на предметните раководители за укажување на прва помош

Голем број на студии ја докажале и нашата цел дека наставниците не се доволно обучени за навремено и правилно укажување на прва помош и дека имаат потреба од дополнителни обуки, семинари, од страна на медицински тим.

Во една студија (15) бил испитан степенот на обуката и првата помош на наставниците од државните училишта во повеќе земји од Среден Запад. Една третина од испитаниците (112 наставници) немале посебна обука за прва помош, а 40% никогаш не биле обучени. Сепак, повеќето (87%) од испитаниците силно се согласиле дека имаат потреба од обука за прва помош во програмите за подготовка на наставниците. 18% од наставниците одговориле на повеќе од 20 повредени или болни ученици годишно, а 17% изјавиле дека барем еднаш наишле на итна опасност по живот кај ученик за време на нивната кариера. Просечниот резултат за сите испитаници на тестот за итна медицинска помош бил 58%. Свкупно, повеќето наставници од јавните училишта биле дефицитарни за обуката и знаењето на прва помош и нивните модалитети.

Другоистражување (23) било спроведено меѓу 100 наставници од две средни училишта во Полска. Стандардизираниот прашалник, кој претходно бил применет за да се испита проблемот со укажување прва помош меѓу полското општество, бил користен како дијагностичка алатка. Иако мнозинството од испитаниците учествувале во курсеви за прва помош, истражувањето потврдило дека нивото на знаење за давање на прва помош е недоволно. Половина од испитаниците ги знаеле правилата за давање прва помош, а една третина изјавиле дека може да ги употребат овие правила во практиката. Голем дел од испитаниците покажале прилично пасивен однос кон давање на прва помош во случај на вонредна состојба. Авторите на овој труд предложиле циклични курсеви за обука на наставници предводени од медицинските професионалци и дополнителни курсеви за учениците предводени од тие наставници.

Една описна студија (24) била спроведена на 331 наставника во град во регионот на Централна Анадолија. Од 45,3% наставници кои држеле настава на деца на возраст од 6 до 15 години, 81,0% од наставниците биле запознаени со прва помош, но само 23,0% потврдиле дека имаат соодветно знаење. Во претходната година, во ситуации каде што била потребна прва помош најчесто спаѓале епистакса (75.2%), абдоминална болка (49.2%) и повраќање (39.2%). Било утврдено дека наставниците имале доволно информации за прва помош, но тие не биле доволно доверливи за да ги практикуваат.

Во една студија на пресек (25) која била спроведена во периодот јули-декември 2017 година, во Карачи, Пакистан, на наставници со полно работно време во јавниот и приватниот сектор, со најмалку едно годишно искуство, било докажано дека укажувањето на прва помош е незадоволително.

Прашалникот бил спроведен со усмено интервју. 68,42% од наставниците не биле обучени за управување со прва помош поради недостаток на можности, меѓутоа 56% биле подготвени да се запишат на обука за прва помош и мнозинството од нив (91,38%) сметале дека е од суштинско значење за нивниот професионален живот.

Во една студија (26) со прашалник се добиени податоците од 146 наставници во девет училишта во Мангалор, Индија. Само 69 (47%) наставници претходно имале обука за прва помош. Недоволно и умерено познавање на прва помош било забележано кај 19 (13%) и 127 (87%) наставници, соодветно. Само 8 наставници ја знаеле правилната процедура за кардиопулмонална реанимација. Повеќето наставници 96 (66%) биле подготвени да администрираат прва помош ако им се обезбеди потребната обука. Вкупно 74 наставници известиле дека имале потреба од укажување на прва помош како во нивното училиште. Раните (36%) и синкопата (23%) биле најчесто среќавани ситуации кои барале укажување на прва помош во училиштата. Сегашното ниво на компетентност кај наставниците во Мангалор за администрирање на прва помош е несоодветно.

Целта на студијата на Sosada K и сор., (27) била да се оцени нивото на знаење за прва помош меѓу полското општество на ученици и наставници од средните училишта, од ноември 2001 до март 2002 година. Студијата се базирала на примерок од 227 средношколци (34 мажи и 193 жени) и 79 наставници од средно училиште (28 мажи и 51 женски). Било спроведено анонимно истражување со кое било проценето нивото на знаење за прва помош. 7 од анкетираниите ученици постигнале одличен резултат, 57 добар резултат и 163 имале несоодветно ниво на знаење. Ниту еден од анкетираниите наставници не постигнал одличен резултат, 11 постигнале добар резултат, а 63 имале несоодветни нивоа на знаење. Знаењето на учениците и наставниците било исто така незадоволително.

Триста дванаесет наставници во основни училишта во Турција, учествувале во една студија (18) за да им бидат оценети знаењата и ставовите за прва помош. Податоците биле добиени со помош на прашалник. Во оваа студија било утврдено дека повеќето од наставниците немале точни знаења и ставови за прва помош. На пример, 65,1% од наставниците дале неточни одговори за епистакса, 63,5% за укажување на прва помош при убоди од пчели и 88,5% за справување со рани.

Постојат и голем број на трудови каде епилеписијата претставува проблем во училиштата и многу од наставниците имаат дилеми и проблеми на кој начин да се справат во тек на наставата. Кај сите од засегнатите наставници имало желба за понатамошна обука за ваквата болест и полесно справување со таквите ученици, кои во голем дел од земјите поради различни верувања, претставувале посебна единка (28-33).

Во студијата на Carral San Laureano F и сор., (34) генерално, 43,2% од анкетираниите наставници имале или имале претходно ученици со шеќерна болест тип 1, но само 0,8% добиле специфична обука за дијабетес. 18,9% од наставниците известиле дека барем еден од нивните ученици е со болеста дека доживеале барем една епизода на хипогликемија во училиште, а половина од нив сметале дека нивното училиште не е подготвено да се справи со дијабетични итни случаи. Резултатите од студијата покажуваат дека наставниците од јавните училишта не се специјално обучени за грижата за пациентите со шеќерна болест и сметаат дека нивните образовни центри не се квалификувани да се справат со итни случаи.

Една студија (35) покажала дека наставниците во основно училиште не се добро информирани за анафилакса. Наставниците треба да добијат обука и треба да се направи реевалуација на училишните и здравствените политики со поширока глобална перспектива. Постои итна потреба да се испитаат плановите и политиките за управување со алергија во училиштата и да се развијат организации за образование на наставници на оваа тема. Само 6% од наставниците известиле дека во нивните училишта има план за управување со анафилакса.

4. ЗАКЛУЧОК

Резултатите од анкетниот прашалник ја потврдија нашата теза дека има потреба од едукација на наставниците за пружање прва помош. Постојаната фокусираност на наставниците врз добрата здравствена состојба на нивните ученици е можна само ако истите се едуцирани за препознавање на основните симптоми на одредени болести и укажување на прва помош при разни акутни состојби и повреди. Резултатите од негативниот став за обука се вознемирувачки наоди кои треба да се решат, наставниците треба да бидат информирани за главната улога и дека тие би можеле да играат важна улога во спроведувањето, како и негативните последици од лошото управување или занемарувањето на разните видови на акутни состојби и повреди.

Овој недостаток на незнаење на укажување прва помош има негативно влијание врз учениците и дури може да ги загрози нивните животи. Програмите за едукација за укажување и правилно пружање на прва помош треба да бидат дизајнирани да ги едуцираат наставниците и на тој начин, конечно да се создаде добро информирана и обучена заедница. Здравствени власти и специјалисти треба активно да се

вклучат во образовниот процес преку едукативни програми, семинари, курсеви за обука во наставната програма на наставниците, обработка на едукативни плакати, со цел да се обезбеди повисок квалитет на живот на учениците за време на наставата.

Со оглед на тоа дека најчестата институција во нашата земја во која населението се едуцира за прва помош, е курсот за прва помош кај возачи, се смета дека квалитетот на образованието даден во овие институции е многу минимален и уште поважно, таквите курсеви не треба да бидат прва образовна институција за наставниците. Образованието за прва помош на предучилишните и училишните наставници е премногу важно и премногу неопходно и не треба да се сведува само преку таквиот вид на обука. Треба да се има на ум дека животот на детето може да се спаси или да се спречи доживотен хендикеп доколку имаме квалификувано образование на наставниците.

ЛИТЕРАТУРА

- [1]. A.Bohn, H.Van Aken, R. Lukas, T. Weber, J. Breckwoldt, Schoolchildren as lifesavers in Europe - training in cardiopulmonary resuscitation for children, *Best Pract Res Clin Anaesthesiol*, 27: 387–96, 2013.
- [2]. A.Al-Harbi, L. Alsaid, P.J.Parameaswari, Primary school female teachers' knowledge, attitude, and practice toward students with epilepsy in Riyadh, Saudi Arabia, *J Family Med Prim Care*, 7:331-6, 2018.
- [3]. B. Bruce, P. McGrath, Group interventions for the prevention of injuries in young children: a systematic review, *Inj Prev*, 11:143-147, 2005.
- [4]. B.Kanstad, S. Nilsen, K. Fredriksen, CPR knowledge and attitude to performing bystander CPR among secondary school students in Norway, *Resuscitation*, 82: 1053–9, 2011.
- [5]. C. Ammirati, R. Gagnayre, C. Amsallem, B.N. emitz, M.Gignon, Are schoolteachers able to teach first aid to children younger than 6 years?, *A comparative study BMJ Open*, 4: e005848–8 2014.
- [6]. C. N. Eze, O. M. Ebuehi, F. Brigo, W. M. Otte, S. C. Igwe, Effect of health education on trainee teachers' knowledge, attitudes, and first aid management of epilepsy, *An interventional study, Seizure* 33 46–53, 2015.
- [7]. D. Cave, T.Aufderheide, J.Beeson, A.Ellison, Importance and implementation of training in cardiopulmonary resuscitation and automated external defibrillation in schools a science advisory from the American Heart Association. *Circulation*, 123: 691–706, 2011.
- [8]. F.Carral San Laureano, J. Gutiérrez Manzanedo, P. Moreno Vides, G. de Castro Maqueda, J.Fernández Santos, J. Ponce González, M. Ayala Ortega, Teachers' attitudes and perceptions about preparation of public schools to assist students with type 1 diabetes, *65(4):213-219*, 2018.
- [9]. F. S. Küçük, S. Yeşilyurt M, Incidents That Require First Aid in Schools: Can Teachers Give First Aid? *Disaster, Med Public Health Prep.*, 26:1-7, 2018.
- [10]. F.Qureshi, N. Khalid, S. Nigah-E-Mumtaz, T. Assad, K. Noreen, First aid facilities in the school settings: Are schools able to manage adequately?, *34(2):272-276*, 2018.
- [11]. G. Bollig, H.Wahl, M. Svendsen, Primary school children are able to perform basic life-saving first aid measures, *Resuscitation*, 80: 689–92, 2009.
- [12]. G. Ganfure, G.Ameya, A. Tamirat, B.Lencha, D. Bikila, First aid knowledge, attitude, practice, and associated factors among kindergarten teachers of Lideta sub-city Addis Ababa, Ethiopia, *PLoS ONE*, 13(3): e0194263, 2018.
- [13]. G. Neto NM, G. Carvalho, R.Castro, J.Caetano, E.Santos, T.Silva, et al, Teachers' experiences about first aid at school, *Rev Bras Enferm [Internet]*, 71(Suppl 4):1678-84, 2018.
- [14]. G.Santagati, L.Vezzosi, Fl. Angelillo, Unintentional Injuries in Children Up to Six Years of Age and Related Parental Knowledge, Attitudes, and Behaviors in Italy, *J Pediatr*, 177: 267-72, 2016.
- [15]. Health and safety team. Guidance for Head teachers and managers on first aid. East Sussex county council, Flinder University, 2011.
- [16]. H. Bakke, R. Schwebs, First-aid training in school: amount, content and hindrances, *Acta Anaesthesiologica Scandinavica* 61, 1361–1370, 2017.
- [17]. H. Ercan, A. Ozen, H. Karatepe, M. Berber, R. Cengizlier, Primary school teachers' knowledge about and attitudes toward anaphylaxis, *Pediatr Allergy Immunol.*, 23(5):428-32, 2012.
- [18]. J. Alqahtani, Knowledge and practice of schoolteachers towards students with epilepsy in Khamis Mushate, Southern Saudi Arabia, *J Fam Community Med*, 22:163-8, 2015.
- [19]. J.Watura, Nut allergy in schoolchildren: a survey of schools in the Severn NHS Trust, *Arch Dis Child*, 86:240–244, 2002.
- [20]. J.Wiśniewski, W. Majewski, Assessment of knowledge about first aid among the teachers of chosen high schools in the Western Pomerania region, *Ann Acad Med Stetin*, 53(2):114-23, 2007.
- [21]. K. Sosada, W. Zurawiński, T. Stepień, J. Makarska, D. Evaluation of the knowledge of teachers and high school students in Silesia on the principles of first aid, *Wiad Lek.*, 55 Suppl 1(Pt 2):883-9, 2002.
- [22]. M. Baser, S.Coban, S.Tasci, G.Sungur, M.Bayat, Evaluating first aid knowledge and attitudes of a sample of Turkish primary school teachers, *J Emerg Nurs*, 33(5):428-32, 2007.

-
- [23].M.Elhassan,A.Alemairy, Z.Amara,A.Hamadelneel, A.Mohamed,A.Elaimeri,Epilepsy: Knowledge, Attitude, and Practice AmongSecondary School Teachers in Khartoum State,Neurol Ther, 6:225–235, 2017.
- [24]. M.Gagliardi, M.Neighbors, C. Spears, S.Byrd, J.Snarr, Emergencies in the school setting: are public school teachers adequately trained to respond, Prehospital Disaster Med, 9(4):222-5, 1994.
- [25].M.Gebrewold, F. Enquselassie, R.TeklehaimanotandS. Gugssa, Ethiopian teachers: their knowledge,attitude and practice towards epilepsy, BMC Neurology, 16:167, 2016.
- [26]. N.Karimi, M. Heidari,Knowledge and attitudes towardepilepsy among school teachers inWest of Iran,Iran J Neurol,14(3): 130-135, 2015.
- [27]. N.Plant, K.Taylor, How best to teach CPR to schoolchildren: a systematic review, Resuscitation, 84: 415–21 2013.
- [28]. R .Waibel, R .Misra, Injuries to preschool children and infection control practices in childcare programs, J Sch Health, 73:167-172, 2003.
- [29].S.Kumar, P. Kulkarni, N.Srinivas, B.Prakash, S. Hugara, N.Ashok, Perception and practices regarding first-aid among school teachers in Mysore, National Journal of Community Medicine, 4(2): 349-352,2013.
- [30].T.Lindner, E.Søreide, O.Nilsen,M.Torunn,H. Lossius, Good outcome in every fourth resuscitation attempt is achievable—An Utstein template report from the Stavanger region, Resuscitation, 82: 1508–13, 2011.
- [31].T.Lorem, A .Palm, L. Wik, Impact of a selfinstruction CPR kit on 7th graders’ and adults’ skills and CPR performance, Resuscitation, 79: 103–8, 2008.